

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

828. Quænam sint commoda in specie possessionis annalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

possessione beneficii (uti facit in *reg. de trienniali*.) per hoc videatur ei adjudicasse beneficium, seu jus percipiendi licite fructus, quod est ipse titulus beneficii. Et sic sententiæ Rotam in una causa de *Vilado in Portugallia*. Et ex eo sequi, quod si iste esset spoliatus beneficio, posset petere restitutionem; & si ei objiceretur, quod non haberet titulum, posset dicere, quod habeat illum ex hac regula. Quia &, si primus titulus sit invalidus, tamen hic eum validari, adeoque sequi, quod sit novus titulus, etiam quod ad judicialia, & quoad Deum; quia licet confirmatio non faciat firmum, nisi quod aliàs est legitimum; tamen si papa facit ex certa scientia, tunc videtur, quod nullum erat à principio, facere firmum, ut gl. in *c. placuit*. 21. q. 6. & sic nimirum possessione bonæ fidei cum titulo colorato, & absque simonia per triennium pacificè continuatà præscribi proprietatem beneficii, ita ut possessor non teneatur illud postea resignare, tenet Navar. l. 3. *cons. 40.* & 42. de *prob.* cum Rebuff. (qui etiam affirmat, sic judicari in parlamenti Gallia) apud Less. de *just. & jure* l. 2. c. 6. n. 35. qui & ipse ait, esse hanc sententiam rationi valde consentaneam, eò quod, cum Papa post triennium nemini amplius concedat actionem ad illud beneficium, videatur possessorem reddere etiam securum in conscientia, si bonà fide & cum titulo (intellige colorato saltem) possedit, tanquam qui trienniali usucapione fecerit beneficium suum. Testaturque Less. in hac sententia quoque esse Sa, & alios quosdam recentiores; supponit autem hæc sententiam sententiam aliàs communem, ut ait Less. *loc. cit.* n. 34. nimirum quod beneficium Ecclesiasticum cum titulo colorato præscribi potest contra alium, ad quem verè pertinebat, decennio inter presentes, vicennio inter absentes, sicut alia jura, quæ bonis immobilibus annumerantur. Veruntamen

2. Respondent alii verius esse, possessori bonæ fidei & pacifico neque possessione annali, neque trienniali concedi titulum beneficii. Chok. ad *reg. de trienniali*. n. 89. & fusiùs, n. 76. citans Gomef. Castrop. *loc. cit.* n. 3. citans Rebuff. de *pacif. poss.* à n. 206. & Azor. p. 2. l. 7. c. 37. q. 16. juncto c. 35. q. 1. ac dicens de possessione annali esse sententiam omnium; eò quod vi *regula de annali possess.* neque concedatur exceptio à lite, neque prohibeatur impetratio beneficii per annum possessi, allegatà nimirum, ut dicit regula, causà specificà, determinatà, & clarà nullitatis: quæ nullitas tituli, ut patet, stare potest cum probabili ignorantia possidentis, v. g. dum quis ante legitimam ætatem, aut cum alio inculpabiliter ignorato impedimento collationem clarè annullante beneficium consecutus fuisset, quæ certè impetratio concedi non potest, etiam detectà nullitate tituli probabiliter ignoratà, & quæ exceptio à lite concedi debet, si talis possessio generet titulum, seu est titulus legitimus. Vi verò *regula de trienniali possessione* solum prohibeatur, ne possessor triennialis molester litibus, quod optime servari potest, esto, ipse cognoscens vitium suæ provisionis, teneatur beneficium dimittere, aut dispensationem impetrare. Pro quo postremo citat Castrop. Cosmam. Guimier. ad *pragm. sanct.* titulo de *pacif. poss.* v. *triennialis*. & Covar. *reg. possessor.* p. 2. §. 10. n. 10. Dátque insuper Castrop. *cit.* n. 3. pro ratione communi tam in casu triennialis, quam annalis possessionis principium illud: beneficii titulus aliter acquiri nequit, quam canonicà institutione, juxta c. 1. de *reg. juris* in 6. & c. ex *sequentibus*. de

institur. adeoque nasci non potest possessione, etiam trienniali, aut ullà præscriptione. Ad quod tamen dici posset, hanc ipsam possessionem triennialem aut præscriptionem, dum ob illam, jure sic disponente, sustineretur quis in beneficio, esse canonicam institutionem, sicut in profanis præscriptio est legitimus titulus acquirendi dominium. Confirmat suam doctrinam ulterius Castrop. ex eo, quod, si triennialis possessio concederet titulum, seu esset ipse titulus, redderetque possessionem securam in conscientia, non posset Ordinarius ab eo, quem constaret fuisse in pacifica possessione trienniali exigere exhibitionem tituli seu titulum, cujus tamen contrarium sentiunt plerique, quos refert, & sequitur Covar. *loc. cit.* n. 10. *conclus.* 8. Unde etiam jam huic principio inhærens Castrop. censet procedere responsoem, tametsi inhabilitas probabiliter ignorata, ob quam collatio ab initio nulla fuit, successu temporis sit sublata; eò quod impedimentum canonicum obstands beneficii receptioni, & collationem annullans, obtare debeat cuilibet beneficii continuationi & illius firmitati; adeoque collatio beneficii, quæ ob impedimentum recipientis nulla fuit à principio, nullumque recipienti concessit titulum, semper sit nulla, nullumque titulum concedat; etsi addat Castrop. in hoc casu plures sentire contrarium; nempe quod tunc talis possessio, quia est cum titulo colorato, & continuata per tempus ad præscribendum sufficiens, tribuat titulum. Atque ita, quod hinc sequitur, qui ob defectum ætatis vel ordinis capax non erat beneficii alicujus, interea obtentà dispensatione purè tantum super tali defectu, posse absque nova institutione retinere beneficium, modò tamen aliàs sit habilis habendi beneficii; siquidem constat dispositionem *regulæ de trienniali* non habere locum in spuris & similibus, de quo tamen paulò post.

Quæstio 828. Quanam sint beneficia vel commoda in specie possessionis annalis?

Respondeo: eam ad multa prodesse. Paris. l. 11. q. 6. num. 91. remittens ad Sarn. ad *reg. de annali* præsertim q. 57. potissimum autem ejus, quod in regula de annali comprehenditur beneficium, esse, quod concedat possessori exemptionem adversus quemlibet molestantem, & beneficium impetran- tem. Sic enim habet regula: Dominus noster, ut improbi lites exquirentium mores reprimentur, statuit, & ordinavit, quod, quicumque beneficium Ecclesiasticum, tunc per annum immediatè præcedentem pacificè possessum, & quod certo modo vacare prætendit, deinceps impetraverit; nomen, gradum, & nobilitatem possessoris ejusdem, & quot annis illud possederit, & specificam & determinatam causam (ex qua constare clarè poterit, quod nullum ipsi possessori in dicto beneficio jus comperat) in hujusmodi impetratione exprimere, & intra 6. menses ipsum possessorem ad iudicium evocare facere, causamque ex tunc desuper infra annum usque ad sententiam diffinitivam inclusivè prosequi debeat & teneatur, alioquin impetratio prædicta, & quæcumque inde secusa nullius existant firmitatis, & idem impetrans de damnis & interesse possessorem prædictum propterea contingentibus ei satisfacere, & si possessorem ipsum frivole ac indebitè molestasse repertus extiterit, 50 florenos auri persolvere Camera Apostolica sit adstrictus, nec aliàs quam præmissa vacationis modus, etiam per literas si neuter; aut subrogationis, vel aliàs sibi quoad hoc; ut hujusmodi beneficium eà vice consequi vel obtinere valeat; quomodolibet suffragetur, illudque nullatenus in antea litigiosum censetur.

seatur. Unde vides hac regulâ non prohiberi absolute possessorem molestare, aut ejus beneficium impetrari; sed solum casu quo non ferventur conditiones in regula præscriptæ; illis enim servatis con ceditur impetratio. Castrop. loc. cit. num. 5. Vides etiam ex hoc ipso regulâ proæmio: ut improbi lites exquirentium mores exprimentur: quod quamvis regula hæc directe magis intenta sit, non tam in odium impetrantium, aut favorem possessorum, quam in commune bonum Republicæ, cujus interesse judiciâ exerceri, ne cuiusdam detur ansa propriâ manu sibi jus dicendi, & ut ab iis litibus materia omnis calumniandi arceatur. Lott. l. 2. q. 52. n. 6. & 9. Nihilominus etiam regulam hanc emanasse & dirigi in odium exquirentium lites, seu adversus impetrantes & molestantes pacificos possessores, tradit cum communi Lott. ibid. n. 27. uti & in favorem possessorum, ut eos tueatur. Paris. l. 3. q. 5. n. 55. Quamvis potius in dictum odium, quam in hunc favorem. Card. Luca de benef. in sum. n. 234. De cetero pro meliore hujus regulâ intelligentia,

Questio 829. Circa conditiones illas servandas ab actore seu impetrante, quæ servanda in expressione illorum punctorum exprimentorum?

1. Respondeo sequentia: primò juxta probabilem, quam tenet Castrop. cit. n. 5. contrarium sentientibus, quos citat Rebuff. gl. 9. & Azor. p. 2. l. 7. c. 34. q. 8. non esse necesse ab eo exprimi cognomen possessoris; cum regula solius nominis, & nullam cognominis mentionem faciat.

2. Secundò: cum dicitur, exprimi debere gradum possessoris, hoc est, num sit Doctor vel Licentiatus, vel Magister in Theologia, jure canonico vel civili, id intelligendum, si habeat gradum (idem est de nobilitate) aliâs, quod non est, non potest exprimi. Alph. Soto apud Chok. hic num. 9. Et dum habet gradum, non esse necesse exprimi, an sit Professor publicus Theologiæ, an Juris. Castrop. ibid. contra Azor. loc. cit. q. 9.

3. Tertio: hæc & similia, quæ exprimi & referri debent, sufficere, quod exprimentur juxta communem vulgi opinionem; neque enim impetrans videtur obligari ad faciendam ampliorem informationem. Castrop. loc. cit. ita ut hanc expressionem excuset fama in contrarium, vel probabilis ignorantia; ut si aliquis factus esset Doctor clandestinus. Alph. Soto. loc. cit. n. 11.

4. Quarto: quodam expressionem causæ, non sufficere allegare, nullum possessori jus in beneficio competere, sed debere proferri causam determinatam & specificam, hoc est, singularem & individuatam. Castrop. ibid.

Questio 830. An etiam in impetratione facta ab Ordinario, aut Legato Apostolico necesse sit exprimere dictas conditiones?

1. Respondeo ad primum negativè; nam Ordinario cognitum esse debet, quis sit annalis possessor, & quem titulum habeat; & quot annis possederit; cum juxta c. decernimus. 10. q. 1. & c. conquerente. de off. Ordinari. in 6. teneatur quotannis diocesein suam visitare. Castrop. loc. cit. n. 7. citans Gomez. ad hanc reg. q. 9. Mand. q. 50. Azor. p. 2. l. 7. c. 34. q. 11. Atque ita, quod hinc sequitur, locum non habere hanc regulam de annali extra Curiam, do-

cet Chok. hic num. 55. dicens Rotam multifariam esse secutam hanc opinionem.

2. Respondeo ad secundum affirmativè; Legato enim æquè ac Pontifici possessores beneficiorum, ac beneficia ipsa sunt incognita. Neque, ut rectè Gonz. gl. 21. n. 37. & 38. Legatus proprie est Ordinarius, sed improprie, & superinductus. Castrop. cit. n. 7. citans Azor. Rebuff. Mand. contra Gomez. cit. q. 10. Atque ita locum habere hanc regulam in provisione Legati, contra Gomez. hic q. 9. docet Mandos q. 50. Et sic decisum esse in Coloniens. Canonica. 2. Junii 1574. restatur Seraphin. decis. 285. n. 9. apud Chok. hic n. 56. etsi is in contrarium inclinaret.

Questio 831. Quid præstandum reo seu possessori, contra quem movetur actio, ut juvetur hac regulâ?

1. Respondeo: teneri illum primò de ea excipere; neque enim ipso jure operatur hac regula effectum suum contra impetrantem, sed ope exceptionis. Lott. l. 2. q. 52. num. 12. citans Sarn. ad hanc reg. q. 4. Rebuff. q. 8. Mantica. decis. 46. n. 4.

2. Respondeo secundò: ut dicta regula suffragetur excipienti, non sufficit ejus allegatio, etsi sit notoria, sed requiritur positivus ejus usus per realem illius productionem, servatâ formâ regulæ Cancell. de producenda. Lott. ibid. n. 13. citans Gomez. q. 4. Gonz. gl. 56. n. 83. Gratian. discept. forens. c. 574. n. 27. Porro exceptio illa annalitatæ semper est in & de tempore, hoc est, non admittitur solum in quacunque parte judicii, & in quacunque instantia. Lott. n. 14. citans Cassad. decis. 12. n. 1. super Reg. Rotam decis. 601. p. 4. recent. sed etiam post sententiam & executionem, ita ut fiat retrotractio virtutis illius ad omnia præcedentia. Lott. num. 15. citans Gonz. gl. 66. n. 45. Gratian. ubi ante n. 30. Et hoc etiam ad effectum restitutionis possessionis. Lott. n. 16. citans Rot. decis. 309. p. 3. divers. l. 3.

3. Respondeo tertio: mox, ubi exceptio hac annalitatæ fuerit legitime objecta, erit iustificanda ex duabus circumstantiis, nimirum quod possessio sit annalis, & quod sit pacifica. Lott. loc. cit. num. 17.

Questio 832. Quid præstandum actori, ut juvetur hac regulâ, seu ut elidat exceptionem?

Respondeo: posse illum juvari triplici replicatione; & primò quidem impugnando factum, ostendendo nimirum, se fuisse provisionem ante annalitatem, vel etiam ante aliquam possessionem, vel etiam suppositâ annalitate, eam fuisse litigiosam. Lott. cit. q. 52. n. 26. & 27. Secundò, ostendendo notoriam inhabilitatem personæ, nimirum habentis beneficium. Lott. nu. 37. quod tamen n. 38. ait intelligendum de incapacitate canonizata, adeoque notoria per confessionem aut judicatum, ut non possit in controversiam revocari; si enim possit dari instantia veritatis in contrarium, etiam ex aliquo jure speciali, cessaret illa replicatio. Tertio, satisfaciendo ex parte sua dispositioni regulæ, seu servando accuratè omnia, quæ in ea præscribuntur. Lott. n. 50. Hinc jam descendendo ad particularia,

* *

Qua-